

REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI
POOBLAŠČENEC

Zaloška 59, 1000 Ljubljana, Slovenija
T: 01 230 9730
F: 01 230 9778
gp.ip@ip-rs.si
www.ip-rs.si

Številka: 007-27/2016/7

Datum: 9.8.2016

Ministrstvo za finance
Direktorat za finančni sistem
gp.mf@gov.si

Zadeva: Mnenje na predlog Zakona o centralnem kreditnem registru

Zveza: Vaše elektronsko sporočilo z dne 27. 7. 2016 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

dne 27. 7. 2016 je Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) prejel vaše obvestilo o javni objavi osnutka predloga Zakona o centralnem kreditnem registru (v nadaljevanju: predlog zakona) na vaši spletni strani. V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo stališče IP glede prejetega predloga zakona, in sicer glede tistih določb, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov.

IP bi želel najprej pozdraviti pomembne dopolnitve predloga zakona v skladu s pripombami IP v smeri zagotavljanja ustrezne ravni varstva osebnih podatkov, ki so bile narejene že v teku priprav osnutka za javno obravnavo. Ugotavljamo, da se s predlogom zakona vzpostavljata dve med seboj povezani zbirki osebnih podatkov, katerih upravljavec bo Banka Slovenije (v nadaljevanju BS), t. j. centralni kreditni register, katerega primarni namen je izvajanje statističnega raziskovanja, ki ga opravlja Banka Slovenije na podlagi zakona in EU predpisov zlasti na področju vodenja denarne politike, zagotavljanja finančne stabilnosti, ter makrobonitetnega nadzora in upravljanja tveganj; ter sistem izmenjave informacij, ki naj bi članom sistema in drugim dajalcem kreditov omogočal učinkovito ocenjevanje kreditnega tveganja pred sklepanjem in pri izvrševanju kreditnih poslov s poslovnimi subjekti in fizičnimi osebami.

Po eni strani se bodo za fizične osebe v obeh zbirkah zbirali osebni podatki, kot to določa predlog zakona, po drugi strani pa se v delu, ki se nanaša na zbiranje in obdelavo podatkov o poslovnih subjektih v centralnem kreditnem registru, izrecno izključuje zbiranje osebnih podatkov, kot to določa 8. člen predloga zakona. IP se zato v svojih pripombah omejuje zgolj na vidike zbiranja in obdelave osebnih podatkov v delu centralnega kreditnega registra in sistema izmenjave informacij, ki se nanaša na zadolženost fizičnih oseb iz naslova kreditnih poslov (7. člen predloga zakona).

V nadaljevanju po posameznih členih posebej izpostavljamo nekatere ključne določbe besedila predloga zakona, za katere ocenjujemo, da bi jih bilo treba še dopolniti. V delih, kjer predlagamo konkretno dikcijo besedila, smo to posebej označili (**rdeče obarvano**):

- **K 3. členu – povezovanje zbirk osebnih podatkov**

Četrti odstavek 3. člena predloga zakona določa: »(4) Banka Slovenije lahko za namene iz drugega in tretjega odstavka tega člena podatkovne baze centralnega kreditnega registra v delu, ki se nanaša na poslovne subjekte, povezuje z drugimi podatkovnimi bazami, ki jih v skladu z zakonom vodi Banka Slovenije, in s podatkovnimi bazami, ki jih vzpostavi in upravlja Evropska centralna banka za namene izvajanja njenih nalog v skladu s Statutom ESCB in ECB ter drugimi predpisi Evropske unije, zlasti z Uredbo Sveta (ES) št. 2533/98.«

IP opozarja, da iz besedila predloga zakona ni razvidno, s katerimi zbirkami osebnih podatkov naj bi se povezovale podatkovne baze centralnega kreditnega registra. V kolikor gre za vzpostavljanje povezovanja z zbirkami osebnih podatkov, in ne zgolj zbirk podatkov o poslovnih subjektih, ki ne vsebujejo osebnih podatkov, bi morale biti te bolj določno naštetje. S ciljem preprečevanja kasnejših nejasnosti zato predlagamo, da se v tem delu to jasneje zapiše v predlog zakona in opredeli konkretne zbirke, ki se povezujejo ter osebne podatke, ki se na ta način obdelujejo.

- **K 6. členu v povezavi z 10. členom – pridobivanje osebnih podatkov iz drugih zbirk**

Četrty odstavek 6. člena predloga zakona določa: *»(4) Banka Slovenije zbira posamezne podatke in informacije za centralni kreditni register tudi s pridobivanjem teh podatkov in informacij iz drugih uradnih evidenc in zbirk podatkov, ki so vzpostavljene pri upravljavcih drugih zbirk podatkov v skladu z 10. členom tega zakona.«* Nadalje v povezavi s tem prvi odstavek 10. člena predloga zakona določa: *»(1) Upravljavci zbirk podatkov, ki vodijo in obdelujejo posamezne podatke in informacije v zvezi s kreditnimi posli ali drugimi izpostavljenostmi v skladu s predpisi (osnovne zbirke podatkov), morajo Banki Slovenije na njeno zahtevo brezplačno posredovati tiste podatke in informacije, ki se zbirajo v centralnem kreditnem registru.«* Četrty odstavek 10. člena predloga zakona pa določa: *»(4) Za namene pridobivanja podatkov na podlagi tega člena, se zbirke centralnega kreditnega registra povezujejo z zbirkami podatkov pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Agenciji za javnopravne evidence in storitve ali pri drugem upravljavcu osnovne zbirke podatkov iz katere se pridobivajo podatki in informacije za centralni kreditni register, pri čemer se povezovanje osebnih podatkov zagotavlja z uporabo davčne številke fizične osebe oziroma druge podobne identifikacijske oznake tuje fizične osebe.«*

IP v zvezi s tem opozarja, da navedene določbe predloga zakona v delih, ki se nanašajo na pridobivanje osebnih podatkov iz tako rekoč vseh zbirk osebnih podatkov, niso dovolj določne, saj zgolj pavšalno določajo, da lahko Banka Slovenije pridobiva podatke iz različnih (dejansko vseh, ni jasno katerih) zbirk najrazličnejših upravljavcev. Z vidika Ustave RS je navedeno po mnenju IP neprimerno, zato predlagamo, da se določi, katere osebne podatke in iz katerih zbirk osebnih podatkov naj bi BS pridobivala za namene vključitve v centralni kreditni register.

- **K 7. členu – obseg poročanja in rok hrambe**

V luči ustavno zagotovljenega načela sorazmernosti pri poseganju v ustavno zagotovljene pravice, ki velja tudi za opredeljevanje obsega zbiranja in obdelave osebnih podatkov ter njihove hrambe, ter v luči razprav, ki potekajo na to temo v zvezi s pripravo Uredbe Evropske centralne banke o zbiranju podrobnih podatkov o kreditih in kreditnem tveganju (t.i. osnutek uredbe »AnaCredit«), se IP sprašuje o primernosti v predlogu zakona določenega obsega, nabora in predvsem s tem povezanega praga poročanja podatkov o kreditorejmalcih in porokih, ki so fizične osebe.

Tako npr. 4. tč. drugega odstavka 7. člena predloga zakona določa, da se v centralnem kreditnem registru beležijo podatki že, »če kreditnejmalec zamudi z izpolnitvijo obveznosti na podlagi posameznega kreditnega posla iz 1. do 3. točke tega odstavka v znesku, ki presega deset evrov, in je obdobje zamude daljše od 90 dni«. Določa se torej beleženje že prve zamude in v potencialno zelo nizkem znesku. Podobno v preostalih točkah ni omejen prag beleženja obveznosti, beležijo se opredeljeni podatki za npr. vsako posojilo, obročno plačilo, odobreno prekoračitev na plačilnem računu, izvršbo.

IP meni, da gre v tem delu za preobsežno zbiranje osebnih podatkov in ponovno predlaga dodaten razmislek o opredelitvi potrebnega višjega praga 'zadolžitve' oziroma okoliščin zamude, ki bi predstavljal predpogoj, da se osebni podatki fizične osebe beležijo v sistemu.

IP pozdravlja dejstvo, da ste v 6. odstavku 7. člena predloga zakona jasno opredelili najdaljši splošno dopusten rok hrambe osebnih podatkov v centralnem kreditnem registru s strani BS, vendar pa se ponovno sprašuje, ali resnično obstaja potreba, da se podatki po tem roku hranijo še nejasno dolgo (dejansko najverjetneje trajno) v blokirani obliki za namene iz drugega odstavka 3. člena.

IP v tem smislu predlaga, da se razmisli o krajšem maksimalnem roku (npr. največ 10 let po prenehanju obveznosti), po katerem bi se osebni podatki trajno izbrisali oziroma v kolikor bi šlo v delu za arhivsko gradivo prešli na Arhi RS in pod okrilje Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Ur. l. RS, št. 30/06 in 51/14, v nadaljevanju ZVDAGA).

- **K 11. členu – zavarovanje osebnih podatkov**

IP v izogib morebitnim nejasnostim ali preozkemu tolmačenju predlaga spodaj navedeno dopolnitev četrtega odstavka 11. člena predloga zakona. Besedilo namreč ne sme dopuščati tolmačenja, da v kateremkoli delu ne veljajo za vse zavezance oz. upravljavce zbirk osebnih podatkov vse obveznosti (in ne zgolj navedene), ki sicer veljajo zanje po ZVOP-1.

»11. člen

...

(4) Varovanje zaupnosti podatkov v centralnem kreditnem registru obsega, med drugim ukrepe tehnične in organizacijske narave ter druge logično-tehnične postopke, s katerimi se varujejo prostori in tehnična oprema ter zagotavlja varnost obdelave in prenosa podatkov ter onemogoča dostop nepooblaščenim osebam do tehnične opreme, na kateri se obdelujejo podatki. ...«

- **K 18. členu – rok hrambe osebnih podatkov**

IP se glede na veljavno ureditev roka hrambe podatkov za fizične osebe v sistemu izmenjave informacij sprašuje o potrebnosti podaljšanja roka hrambe podatkov iz trenutno uveljavljenih 4 na 5 let po prenehanju obveznosti, za kar ni videti utemeljenega razloga. Zato predlagamo, da se ohrani uveljavljeni rok hrambe, t. j. 4 leta po preteku obveznosti.

- **K 19. členu – zavarovanje osebnih podatkov**

Podobno kot pri 11. členu tudi pri 19. členu IP v izogib morebitnih nejasnostim ali preozkemu tolmačenju predlaga spodaj navedeno dopolnitev petega odstavka 19. člena predloga zakona. Besedilo namreč ne sme dopuščati tolmačenja, da v katerekoli delu ne veljajo za vse zavezance oz. upravljavce zbirk osebnih podatkov vse (in ne zgolj navedene) obveznosti, ki sicer veljajo zanje, po ZVOP-1.

»19. člen

...

(5) Član sistema oziroma vključeni dajalec potrošniških kreditov mora varovati osebne podatke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, med drugim ~~ter~~ zagotoviti sledljivost glede dostopa do podatkov in izpisovanja podatkov iz sistema izmenjave informacij tako, da je mogoča identifikacija pooblaščenih oseb, ki je dostopala oziroma izpisovala podatke iz sistema izmenjave informacij, in preverjanje razlogov (namenov), zaradi katerih je ta oseba dostopala oziroma izpisovala določene podatke.«

- **K 22. členu (pravica posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki)**

Uresničevanje pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki mora zagotavljati upravljavec zbirke osebnih podatkov na podlagi Ustave RS in ZVOP-1 (oziroma ustreznih neposredno

uporabljivih predpisov EU), kar je v zvezi s centralnim kreditnim registrom in sistemom izmenjave informacij za ocenjevanje kreditnega tveganja glede na predlog zakona BS.

IP ugotavlja, da predlog zakona nima posebnih določb glede uveljavljanja pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki v centralnem kreditnem registru, posebej pa v 22. členu ureja uveljavljanje te pravice v sistemu izmenjave informacij, pri čemer za to predvideva poseben postopek, ki ni v celoti usklajen s postopkom, kot ga predvidevata 30. in 31. člen ZVOP-1.

Glede na to, da prvi odstavek 22. člena predloga zakona določa, da fizična oseba uveljavlja pravico do seznanitve z obdelavo lastnih osebnih podatkov v sistemu izmenjave informacij v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov tako, da vloži zahtevo za seznanitev pri Banki Slovenije ali pri članu sistema, s katerim je sklenila posel, po postopku določenem v tem zakonu, IP opozarja na nekatere nejasnosti, ki ostajajo kljub številnim izboljšavam in dopolnitvam prvotnega predloga.

Primarno opozarjamo, da se z besedilom določb prvega odstavka 22. člena predloga zakona dejansko izključuje določbe ZVOP-1 (npr. možnost vložitve pritožbe ipd.), kar z vidika Ustave RS in ZVOP-1 ni dopustno. Pravico namreč sistemsko ureja ZVOP-1, zato je podvajanje oz. mešanje ureditve, ki deloma sicer povzema trenutno ureditev v ZVOP-1 (deloma pa ne), pri čemer z opredelitvijo posebnega postopka posredno izključuje določbe ZVOP-1, sistemsko neprimerno, v praksi pa bo tudi predstavljalo težave pri tolmačenju.

Tako glede na besedilo predloga zakona iz 22. člena predloga zakona, med drugim:

- ni razvidna možnost podaje ustne zahteve, kot je predvidena v 31. členu ZVOP-1;
- ni razvidna možnost podaje zahteve za vpogled v katalog zbirke osebnih podatkov, kot jo predvideva 1. tč. prvega dostavka 30. člena ZVOP-1;
- ni razvidna možnost prepisovanja ali kopiranja osebnih podatkov, ki so vsebovani v zbirki osebnih podatkov in se nanašajo na posameznika, kot jo predvideva 2. tč. prvega dostavka 30. člena ZVOP-1;
- v zvezi z možnostjo vložitve pisne zahteve pri BS ali pri katerem koli članu sistema na podlagi 1. tč. drugega odstavka 22. člena predloga zakona ni razvidno, katere omejitve so mišljene pod določbami: »razen če zakon izrecno prepoveduje posredovanje teh informacij fizični osebi«, zato IP ne more oceniti ali gre omejitve, ki so v skladu s 36. členom ZVOP-1 ali gre za omejitve, ki po ZVOP-1 niso dopustne glede na to, da je postopek seznanitve opredeljen izven redni določb ZVOP-1;
- izhaja za vse zahteve 30-dnevni rok za odgovor na zahtevo, drugi odstavek 31. člena ZVOP-1 pa predvideva za določene oblike zahtev krajši rok, t. j. isti dan, ko je bila zahteva prejeta, ali največ v 15 dneh po prejemu zahteve.

Glede na naravo sistema in vlogo članov sistema z vidika vnašanja in popravljanja podatkov v sistemu, kot je določena s predlogom zakona, bi bilo v predlogu zakona po oceni IP smiselno urediti le morebitno možnost posameznika, da vlogo za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki vloži bodisi pri BS kot upravljavcu zbirke osebnih podatkov, bodisi pri posameznih članih sistema (ki s tem v tem delu prevzamejo nalogo upravljavca), ter z internim aktom predpisati tehnično-izvedbene vidike izvajanja obravnave takšne vloge v skladu z ZVOP-1, nikakor pa ne v nasprotju z ZVOP-1 ali ob zožitvi pravic posameznika po ZVOP-1.

Zato v razmislek predlagamo spremembo 22. člena predloga zakona na način, kot je predlagano spodaj, da se torej zgolj poseben vidik možnosti vlaganja zahteve uredi v predlogu zakona, same tehnične oziroma izvedbene podrobnosti pa določi v internem aktu BS v skladu z ZVOP-1. V kolikor se predlagana dopolnitev izvede opozarjamo, da je treba v prehodnih določbah predloga zakona določiti tudi rok za sprejem internega akta BS.

»22. člen
(pravica fizične osebe do seznanitve ~~fizične osebe~~)

~~(1) Fizična oseba uveljavlja pravico do seznanitve z obdelavo lastnih osebnih podatkov v sistemu izmenjave informacij v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov tako, da vloži zahtevo za seznanitev pri Banki Slovenije ali pri članu sistema, s katerim je sklenila posel, ki v tem delu glede izvajanja pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki za osebne podatke, do katerih lahko posamezen član sistema dostopa, nosi naloge upravljavca, po postopku določenem v tem zakonu. Postopek tehnične izvedbe obravnave vlog v zvezi s pravico fizične osebe do seznanitve z osebnimi podatki, ki se nanašajo nanjo, v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, predpiše Banka Slovenije z internim aktom.~~

~~(2) Banka Slovenije kot upravljavec sistema izmenjave informacij zagotavlja pravico do seznanitve iz prejšnjega odstavka tako, da fizični osebi:~~

~~1. na podlagi pisne zahteve, ki jo fizična oseba odda pri Banki Slovenije ali pri katerem koli članu sistema, zagotovi:~~

~~–informacije, ali se podatki v zvezi z zadevno fizično osebo obdelujejo v sistemu izmenjave informacij ali ne;~~

~~–informacijo o vseh osebnih podatkih, ki se o tej fizični osebi obdelujejo v sistemu izmenjave informacij, vključno z informacijo o tem, kateri kreditodajalec je posredoval podatke za sistem izmenjave informacij;~~

~~–informacije o tem kdaj, na kakšni podlagi in za kakšen namen je posamezni član sistema ali vključeni dajalec potrošniških kreditov ali drug uporabnik v skladu z zakonom dostopal do teh podatkov, razen če zakon izrecno prepoveduje posredovanje teh informacij fizični osebi.~~

~~2. preko spletne aplikacije z varnim dostopom omogoči vpogled ter izdelavo lastnega izpisa glede informacij in podatkov iz 1. točke tega odstavka.~~

~~(3) Član sistema, s katerim je fizična oseba sklenila kreditni posel, fizični osebi na njeno zahtevo:~~

~~1. zagotovi pisni izpis podatkov in informacij, ki se v zvezi s to fizično osebo izmenjujejo med člani sistema, vključno z izpisom podatkov in informacij, ki jih je v zvezi s fizično osebo v sistem izmenjave informacij posredoval ta član in~~

~~2. zagotovi pisna pojasnila glede podatkov in informacij, ki jih je ta član posredoval v sistem v zvezi s to fizično osebo, vključno s pojasnili o virih, na katerih temeljijo podatki in informacije, ki se vključujejo v sistem izmenjave.~~

~~(4) Banka Slovenije, član sistema, vključeni dajalec potrošniških kreditov ali drug uporabnik, ki je v skladu z zakonom dostopal do osebnih podatkov v sistemu izmenjave informacij, fizični osebi na njeno zahtevo posreduje podrobnejša pojasnila glede:~~

~~1. namena uporabe osebnih podatkov do katerih je dostopal;~~

~~2. metod obdelave teh podatkov ter~~

~~3. postopkov odločanja pri članu sistema ali vključenem dajalcu potrošniških kreditov, ki izvaja avtomatizirano odločanje z obdelavo osebnih podatkov pri sklepanju kreditnih poslov.~~

~~(5) Banka Slovenije oziroma član sistema fizični osebi posreduje pisni izpis v skladu s tem členom najkasneje v 30 dneh po prejemu pisne zahteve fizične osebe.~~

- **K 24. členu (pravica posameznika do dopolnitve, popravka, blokiranja, izbrisa in ugovora)**

IP opozarja, da iz 24. člena predloga zakona ni razvidna možnost podaje ustne zahteve, kot je predvidena v 31. členu ZVOP-1. Predlagamo, da se predlog zakona v tem delu ustrezno dopolni.

- **K 31. členu (pravica posameznika do dopolnitve, popravka, blokiranja, izbrisa in ugovora)**

IP opozarja, da je v drugem odstavku 31. člena predloga zakona najverjetneje prišlo do tipkarske napake, saj so kršitve s področja varstva osebnih podatkov opredeljene v 30. in ne 29. členu predloga zakona. Zato predlagamo, da se besedilo v drugem odstavku 31. člena predloga zakona spremeni iz

»... iz drugega in tretjega odstavka 29. člena tega zakona ...« v »... iz drugega in tretjega odstavka 30. člena tega zakona ...«.

Za zaključek še poudarjamo na delno pokrivanje področij zakonskega urejanja, zaradi česar je treba vsebinsko uskladiti določbe predloga tega zakona ter predloga zakona o potrošniških kreditih v izogib morebitnim težavam oziroma pravnim nejasnostim pri izvajanju obeh zakonov v praksi.

V upanju, da bodo predlogi IP, kar v največji meri uslišani, vas lepo pozdravljamo ter vam želimo uspešno delo pri nadaljnji pripravi zakona.

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.,
namestnica informacijske pooblaščenke